

Traumasesensitief en veerkrachtbevorderend net-werken met kinderen en jongeren.

Over vuurspuwende draken, stressmonsters en 'het gedoe' in huis, groep
of klas.

Een vragenlijstje voor tijdens het wachten...

Wat is je lievelingseten?

Wat is je lievelingstelevisieprogramma, netflixserie of film?

Wat is je favoriete kledingstuk?

Heb je een idool, lievelingsmuziekgroep, sportpersoon?

Wat is je lievelingsdier?

Wie is belangrijk in je leven die je straks graag wil voorstellen aan ons?

Kan je één van de beste momenten uit je leven tot nu toe vertellen?

Wat zijn de moeilijkste momenten uit je leven waar je straks mogelijk iets wil over vertellen?

- ▶ Een vragenlijstje voor het wachten...

Trauma, ingrijpende levensgebeurtenissen, Adverse Childhood Experiences (ACEs)

- ▶ Slaat wonden in wat en wie ons dierbaar is
- ▶ Fysiek, emotioneel, psychisch maar ook relationeel en sociaal
 - ▶ Overweldigende emoties, problematisch gedrag, pijnlijke/negatieve gedachten (rumineren), soms oncontroleerbare lichaams(re)acties,...
 - ▶ Niet-helpende dansen, vastlopende spiralen, uit deinend over meerdere en verschillende levensdomeinen
 - ▶ Relationele breuken, zorgdialoog onder druk (soms 'geblokkeerde zorg')
 - ▶ isolement

Uitgangspunten:

Deze kinderen (en vaak hun gezin, familie, vele omstaanders)

- ▶ verlies van gevoel van nog invloed/grip te hebben op de gebeurtenissen, zz (het lichaam, de emoties, de eigen acties), anderen
 - ▶ Verlies 'a sense of agency'
- ▶ Verlies van gevoel van verschil te maken, ertoe te doen, betekenisvol te zijn, een waardevolle bijdrage te leveren
 - ▶ Verlies 'a sense of mattering'
- ▶ Verlies van gevoel nog een plekje te hebben, ergens bij te horen
 - ▶ Verlies 'a sense of belonging'
- ▶ Niet langer 'begrijpen'... versnippering, fragmentatie... versimpelde, eenduidige, gestolde verklaringen
 - ▶ Verlies 'a sense of coherence'

Een grote diversiteit aan hoe kinderen, jongeren daarmee omgaan of zich staande proberen te houden!

Wat werkt een goede, gezonde uitkomst in de hand? **Wat werkt veerkrachtbevorderend?**

Rutten (1999) en anderen

- ▶ De negatieve (relationele) kettingreacties stoppen
- ▶ Positieve (relationele) kettingreacties bevorderen
- ▶ Het opdoen van nieuwe (relationele), andersoortige ervaringen
- ▶ Cognitief en affectief verwerken van de ervaringen
- ▶ De ervaring van het relatief goed door spartelen van voorgaande pijnlijke ervaringen werkt veerkracht bevorderend

- ▶ **Hoe kunnen we elk van ons hier steunend in zijn of bijdragen en veerkrachtprocessen bevorderen?**

Samen weven van veerkrachtbevorderende netwerken

- ▶ Relaties krachtigste buffers, tegengif, steun, erkenning en troost voor de lastige, pijnlijke effecten

Een begin maken...

Hoe zou dit kind zich voelen als het straks bij mij op gesprek moeten komen? Wat zou het appreciëren dat ik minimaal opmerk?

Hoe niet mee tuimelen in duivelse spiralen en dansen?

Doe niet over wat daar al gebeurt!

- ▶ **Veilige grond onder de voeten**
 - ▶ Kind (en betrokkenen) als ‘actieve participant’, co-researchers, co-regisseurs,...
 - ▶ ‘samenwerken’ vs ‘een vertrouwensrelatie’
- ▶ **Een team van wederzijdse ‘support’ en ‘solidariteit’**

Veilige gronden en een team van wederzijdse support en solidariteit

- ▶ A riverbank positie / een veilige plaats om te staan

Sabine Vermeire, Interactie-academie, 2022

Netwerk **kind**

Samen net-werken weven

 Netwerk **kind**

Kinderen en hun 'zorgers'

- ▶ Vaak geen emotiewoorden en -taal, geen emotieverhalen voor hun ervaringen dus via het externaliserend onderzoeken kunnen we samen gezamenlijke taal creëren die het samen delen en begrip toelaat van wat hun bezighoudt en hun inspanningen zichtbaar maakt.
- ▶ We kunnen ook de moeilijkheden en problemen contextualiseren en samen onderzoeken wat allemaal beïnvloedende aspecten zijn
- ▶ We kunnen ook de impact en effecten in kaart brengen en hun (relationele) inzet/ inspanningen zichtbaar maken waarbij we speuren naar hun antwoorden op de moeilijkheden
- ▶ Eenmaal alles goed in kaart gebracht kunnen we ook bekijken hoe ze zich daar tegenover willen verhouden en wat dit zegt over wat ze belangrijk en waarden-vol vinden in het leven en rijkere betekenissen ontdekken

Ze verwerven terug ' a sense of agency'

Samen spreken en co-creëren met belangrijke betrokkenen

- ▶ Samen (emotie)taal zoeken, reflecteren, en in dialoog gaan over wat elkeen bezig houdt en wat de moeilijkheden betekenen werkt verbindend en bevordert het gevoel van relational agency
- ▶ Nieuwe perspectieven en sporen kunnen zich openen

Men kan terug 'support' leveren aan elkaar, een bijdrage in elkaars leven.

Van isolement naar verbondenheid

- ▶ Erkenning door de omgeving van de bezorgdheden en obstakels maar vooral ook van de inzet en betrokkenheid levert een belangrijke bijdrage in het zich terug verbonden voelen met de anderen
- ▶ opmerken dat men een betekenisvolle bijdrage levert in het leven van anderen zodat terug een wederzijds gevoel van verbondenheid kan ontstaan.

De pijnlijke gebeurtenissen, traumatische ervaringen

- ▶ Waarop focussen?
 - ▶ De gebeurtenissen zelf of de vele betekenissen die het heeft gegenereerd?
- ▶ Een benoeming, omschrijving die het 'behapbaar' maakt
 - ▶ Een doosje, enveloppe, ...

- ▶ De impact en effecten (lasten, benadelingen,...)
- ▶ De vele responsen
 - ▶ Wijzen van zich staande houden, verder te gaan, hanteringswegen, oplossingswegen, inzetswegen, uitingsvormen van betrokkenheid...
- ▶ Verschillende wegen tot erkenning, dat het 'bestaat' in de relationele en sociale wereld

Ik ben de enige op deze hele planeet...

die dit meemaakt, voelt, doet of denkt...

- ▶ Kinderen in deze moeilijke omstandigheden raken steeds meer afgesneden van de verhalen van andere kinderen en opgesloten in arme (identiteits)verhalen
- ▶ Ze hebben al zoveel geprobeerd dat ze de tips / adviezen niet meer geloven... integendeel ze hebben een steeds groter falend effect op hen...
- ▶ Ze kijken niet meer rondom zich...

Kunnen we ze uitnodigen tot een andersoortig onderzoek
een wetenschappelijk onderzoek of een flair enquête

Belang van een gevoel van ‘coherentie’ en ‘continuïteit

- ▶ Rode draden weven
- ▶ Gedurende het proces verzamelen we rijke verhalen over de verschillende ervaringen in Toby's leven, over zijn (pleeg)ouders, zichzelf, zijn relaties en ook waarom de dingen lopen zoals ze lopen.
- ▶ De verhalen verzameld in elke sessie worden in een brief aan Toby en pleegmoeder neergepend. Pleegmoeder leest deze brieven voor aan Toby tussen twee sessies in. Ze consolideren een tijdelijk begrip van zichzelf, de relaties en hun leven.
- ▶ Ook biografische interviews, werken met tijdlijnen... als mogelijke methodische opstapjes om een gevoel van coherentie te bevorderen....

Documenteren en brieven schrijven

EEN RIDDER EN ZIJN DRAKEN

Toby en zijn pleegmoeder dreigen elkaar kwijt te raken. Geen van beiden merkt nog dat ze betekenisvol zijn voor elkaar. Toby heeft niet het gevoel invloed te hebben op zijn situatie of op de mensen rondom hem. Zijn vertrouwen is aangetast. Samen met Toby, pleegmoeder en de vele betrokkenen ga ik op weg om een beetje grip te krijgen op de overspoelende emoties. Stap voor stap verwerven Toby en zijn pleegmoeder weer zicht op het betekenisvolle voor elkaar en het waardevolle in hun leven zodat opnieuw verbinding tot stand komt.

Na elk therapeutisch samen spelen, spreken en doen ontvangen Toby en zijn pleegmoeder een brief met wat aan bod kwam. Aan de hand van deze brieven lees je de unieke weg die Toby met alle belangrijke mensen rondom hem aflegt. Je krijgt een inzicht in de inventiviteit en creativiteit die zich tijdens dit proces ontvouwt en de veerkracht in klemzettende, moeilijke omstandigheden.

EEN RIDDER EN ZIJN DRAKEN | SABINE VERMEIRE

EEN RIDDER EN ZIJN DRAKEN

OP WEG MET TOBY,
EEN PLEEGJONGEN

SABINE VERMEIRE

- ▶ www.interactie-academie.be
- ▶ Sabine.Vermeire@iaac.eu

Lezing op youtube

<https://www.youtube.com/watch?v=S-EgBNofpu0>

Binnenkort nieuw boek:

Unravelling trauma and weaving resilience with systemic and narrative therapy.
Playful collaborations with children, families and networks

<https://www.routledge.com/Unravelling-Trauma-and-Weaving-Resilience-with-Systemic-and-Narrative-Therapy/Vermeire/p/book/9780367766399>

Sabine Vermeire, Interactie-academie, 2022

Zin in meer...?

- ▶ www.interactie-academie.be

Neem een kijkje op onze website bij het domein trauma, rouw en verlies voor het ruime aanbod!

<https://opleidingen.interactie-academie.be/portal-over-het-bedrijf/trev>

- ▶ Traumasensitief werken met kinderen, gezinnen en hun netwerken (2-daagse)
 - ▶ <https://opleidingen.interactie-academie.be/cursusjabloon-met-accreditering-2/traumasensitief-werken-met-kinderen-jongeren-en-hun-netwerken>
- ▶ Leertraject narratieve hulpverlening (basis - verdieping - specialisatie)
- ▶ Postgraduaat 'samenwerkingsgericht en systemisch werken met gezinnen' (systemisch counselor)